Rättsfallssamlingen

FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT
JULIANE KOKOTT
föredraget den 12 maj 2016 [1]

Mål C-593/14

Masco Denmark ApS
Damixa ApS
mot
Skatteministeriet

(begäran om förhandsavgörande från Vestre Landsret (appellationsdomstol i den västra regionen, Danmark))

”Skattelagstiftning — Etableringsfrihet (artikel 43 EG) — Nationell inkomstskatt för juridiska personer — Ränteintäkter — Lån till dotterbolag — Undantag från skatteplikt vid förbud mot avdrag för ränteutgifter från ett underkapitaliserat dotterbolag — Moderbolag med utländska dotterbolag — Förbud mot ränteavdrag i en annan medlemsstat”

I – Inledning

1. Det internationella samfundet har under de gångna åren ägnat stor uppmärksamhet åt internationella koncerners strategier för att undvika att betala skatt. En klassisk möjlighet att flytta vinster från en stat till en annan, i syfte att betala mindre skatt, är att finansiera utländska dotterbolag genom lån i stället för med eget kapital. På detta sätt kan vinsten från ett dotterbolag undandras från beskattning i dess hemviststat och i stället beskattas i moderbolagets hemviststat, eventuellt på förmånligare villkor, såsom ränteintäkter.

2. Denna möjlighet att flytta vinster utgör bakgrund till förevarande danska begäran om förhandsavgörande. Den danska skattemyndigheten försöker motverka detta genom ett förbud mot ränteavdrag, vilket drabbar så kallade underkapitaliserade dotterbolag, vilkas moderbolag antas egentligen vara skyldigt att tillföra dem mer eget kapital. Avdragsförbudet medför att vinster från danska dotterbolag ska beskattas i Danmark utan avdrag för räntebetalningar. För att undvika en dubbelbeskattning av räntebetalningar inom Danmark är motsvarande ränteintäkter befriade från skatt vid det danska moderbolaget i sådana situationer.

3. Danska moderbolag nekas emellertid en sådan befrielse när deras dotterbolag har hemvist i en annan medlemsstat och även omfattas av ett förbud mot ränteavdrag där. Domstolen ska nu klargöra huruvida en sådan lagstiftning för att motverka en sådan omflyttning av vinster är förenlig med etableringsfriheten. Därvid är det särskilt fråga om att säkerställa enhetligheten inom domstolens praxis på området för direkt beskattning.

1 — Originalspråk: tyska.

II – Tillämpliga bestämmelser

Unionslagstiftningen

4. För den period som är aktuell i målet vid den nationella domstolen regleras etableringsrätten på följande sätt i artikel 43 EG [2] (nu artikel 49 FEUF [3]):

”Inom ramen för nedanstående bestämmelser ska inskränkningar för medborgare i en medlemsstat att fritt etablera sig på en annan medlemsstats territorium förbjudas. Detta förbud ska även omfatta inskränkningar för medborgare i en medlemsstat som är etablerad i någon medlemsstat att upprätta kontor, filialer eller dotterbolag.

Etableringsfriheten ska innefatta rätt att starta och utöva verksamhet som egenföretagare samt rätt att bilda och driva företag, särskilt bolag som de definieras i artikel 48 andra stycket, på de villkor som etableringslandets lagstiftning föreskriver för egna medborgare, om inte annat följer av bestämmelserna i kapitlet om kapital.”

5. I artikel 48 EG (nu artikel 54 FEUF) utvidgas tillämpningsområdet för etableringsfriheten enligt följande:

”Bolag som bildats i överensstämmelse med en medlemsstats lagstiftning och som har sitt säte, sitt huvudkontor eller sin huvudsakliga verksamhet inom gemenskapen skall vid tillämpningen av bestämmelserna i detta kapitel likställas med fysiska personer som är medborgare i medlemsstaterna.

…”

Nationell lagstiftning

6. I Konungariket Danmark uttas en inkomstskatt för juridiska personer på inkomster från danska bolag, vilka även omfattar ränteintäkter.

7. Ett danskt bolag som är medlem i en koncern får enligt 11 § stycke 1 i lagen om inkomstskatt för juridiska personer (Selskabsskattelov) i princip inte göra gällande driftskostnader i den mån det är underkapitaliserat. Underkapitalisering förutsätter ett förhållande på mer än 4:1 mellan skulderna och bolagets egna kapital.

8. Om förbudet mot avdrag för ränteutgifter enligt 11 § stycke 1 i lagen om inkomstskatt för juridiska personer är tillämpligt, ska de motsvarande ränteintäkterna enligt stycke 6 i bestämmelsen vara undantagna från skatt hos ränteborgenären.

III – Målet vid den nationella domstolen

9. Målet vid den nationella domstolen avser fastställande av dansk inkomstskatt för juridiska personer för det danska bolaget Damixa ApS (nedan kallat Damixa) för åren 2005 och 2006, särskilt beaktande av vissa ränteintäkter i skattemässigt hänseende. Damixa var vid denna tidpunkt dotterbolag till Masco Denmark ApS och omfattades tillsammans med moderbolaget av en särskild koncernbeskattning, varför även nämnda bolag är klagande i det nationella målet.

2 — Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen i dess lydelse enligt Amsterdamfördraget (EGT C 340, 1997, s. 173).

3 — Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUT C 326, 2012, s. 47).

10. Damixa hade beviljat ett lån till sitt helägda dotterbolag Damixa Armaturen GmbH med hemvist i Tyskland. Från detta lån erhöll bolaget åren 2005 och 2006 ränteintäkter på sammanlagt 9 584 745 danska kronor. Räntan erkändes inte som driftskostnader hos det tyska dotterbolaget, utan ansågs utgöra aktieutdelning, eftersom det enligt tysk lagstiftning ansågs vara underkapitaliserat (ett förhållande på över 1,5 mellan skulderna och det egna kapitalet).

11. Den danska skattemyndigheten ser i detta fall inte något utrymme för en tillämpning av undantaget från skatteplikt för ränteintäkter enligt 11 § stycke 6 i lagen om inkomstskatt för juridiska personer. För att undantaget ska vara tillämpligt krävs nämligen att ränteutgifterna omfattas av ett förbud mot avdrag enligt 11 § stycke 1 i lagen om inkomstskatt för juridiska personer. Detta avdragsförbud gäller emellertid endast för bolag som ska beskattas i Danmark, det vill säga i regel endast för bolag med hemvist i Danmark.

12. Damixa anser däremot att bestämmelsen begränsar bolagets etableringsfrihet. Undantaget från skatteplikt nekas nämligen endast av den anledningen att dess dotterbolag, från vilket det erhåller ränteintäkterna, har hemvist i en annan medlemsstat.

IV – Förfarandet vid domstolen

13. Vestre Landsret (appellationsdomstol i den västra regionen), vid vilken målet numera är anhängigt, hänsköt den 19 december 2014 följande fråga till domstolen enligt artikel 267 FEUF:

”Utgör artikel 43 EG jämförd med artikel 48 EG hinder mot att en medlemsstat nekar ett bolag som har hemvist i medlemsstaten undantag från skatteplikt för ränteintäkter i ett sådant fall då ett koncernförbundet bolag, som har hemvist i en annan medlemsstat, inte i skattemässigt hänseende har rätt till avdrag för motsvarande ränteutgifter enligt bestämmelser (såsom dem som är aktuella i detta fall) i denna andra medlemsstat om begränsning av avdragsrätten vid underkapitalisering, när samma medlemsstat beviljar ett bolag som har hemvist i medlemsstaten undantag från skatteplikt för ränteintäkter i ett sådant fall då ett koncernförbundet bolag, som har hemvist i medlemsstaten, inte i skatterättsligt hänseende har rätt till avdrag för motsvarande ränteutgifter enligt nationella bestämmelser (såsom dem som är aktuella i detta fall) om begränsning av avdragsrätten vid underkapitalisering?”

14. Klagandena i det nationella målet, Konungariket Danmark och Europeiska kommissionen har ingett skriftliga yttranden samt deltagit vid förhandlingen den 3 mars 2016.

V – Rättslig bedömning

15. Den hänskjutande domstolen har huvudsakligen ställt sin fråga för att få klarhet i huruvida det är förenligt med etableringsfriheten att en medlemsstat undantar ränteintäkter från skatteplikt som ett moderbolag erhåller från sitt dotterbolag när motsvarande ränteutgifter från dotterbolaget enligt skattelagstiftningen i denna medlemsstat omfattas av ett avdragsförbud på grund av underkapitalisering, men däremot inte om dotterbolaget har hemvist i en annan medlemsstat och räntebetalningarna inte heller kan dras av inom ramen för beskattningen där på grund av underkapitaliseringen.

A – *Inskränkning av etableringsfriheten*

16. Enligt artikel 43 EG jämförd med artikel 48 EG är inskränkningar för bolag i en medlemsstat att fritt etablera sig på en annan medlemsstats territorium förbjudna. Detta förbud gäller inte enbart för värdmedlemsstaten, utan även för bolagets ursprungsstat.[4] Det föreligger således en principiellt förbjuden inskränkning av etableringsfriheten om ursprungsstaten behandlar ett inhemskt moderbolag med ett utländskt dotterbolag mindre fördelaktigt än ett inhemskt moderbolag med ett inhemskt dotterbolag.[5]

17. I förevarande mål verkar det till att börja med som om Damixa diskrimineras på detta sätt. Medan bolaget nekas ett undantag från skatteplikt för räntebetalningar från dess utländska dotterbolag, trots att dotterbolaget inte kan göra gällande räntan som driftskostnader inom ramen för dess vinstbeskattning, skulle det kunna åtnjuta ett undantag från skatteplikt om det var fråga om ett inhemskt dotterbolag som nekades avdrag för ränta.

18. En bestämmelse som den danska begränsar emellertid inte Damixas etableringsfrihet i praktiken, eftersom den nackdel som uppkommer inte enbart kan anses ha orsakats av Konungariket Danmark. Detta följer av den i rättspraxis fastställda självständighetsprincipen (se punkt 1 nedan) och ifrågasätts inte heller i väsentligt avseende i den rättspraxis som har utvecklats på grundval av domen i målet Manninen (se punkt 2 nedan).

1. Självständighetsprincipen

19. Domstolen har upprepade gånger slagit fast att en medlemsstat inte har någon skyldighet att beakta de eventuellt oförmånliga konsekvenser som följer av särdragen i en annan stats lagstiftning vid tillämpningen av sin egen skattelagstiftning på grundval av de grundläggande friheterna.[6] Enligt fast rättspraxis medför särskilt etableringsfriheten inte någon skyldighet för en medlemsstat att utforma sina skattebestämmelser utifrån en annan medlemsstats skattebestämmelser för att i alla situationer säkerställa en beskattning som överbryggar alla olikheter till följd av de nationella skattelagstiftningarna.[7]

20. Enligt denna ”självständighetsprincip”[8] föreskrivs att en medlemsstat inte åsidosätter de grundläggande friheterna i en situation i vilken missgynnandet av gränsöverskridande situationer endast följer av ett beaktande av skattelagstiftningen i en annan medlemsstat. Medlemsstaternas enskilda nationella skattesystem ska nämligen beaktas självständigt.[9]

4 — Se, bland annat, dom Daily Mail och General Trust (81/87, EU:C:1988:456, punkt 16), dom National Grid Indus (C-371/10, EU:C:2011:785, punkt 35), dom Nordea Bank Danmark (C-48/13, EU:C:2014:2087, punkt 18) och dom Sparkasse Allgäu (C-522/14, EU:C:2016:253, punkt 20).

5 — Se, bland annat, dom X och Y (C-200/98, EU:C:1999:566, punkterna 27 och 28), dom Papillon (C-418/07, EU:C:2008:659, punkterna 31 och 32), dom SCA Group Holding m.fl. (C-39/13–C-41/13, EU:C:2014:1758, punkterna 23–27), dom Nordea Bank Danmark (C-48/13, EU:C:2014:2087, punkt 19) och dom Groupe Steria (C-386/14, EU:C:2015:524, punkt 15).

6 — Dom Krankenheim Ruhesitz am Wannsee-Seniorenheimstatt (C-157/07, EU:C:2008:588, punkt 49) och dom K (C-322/11, EU:C:2013:716, punkt 79).

7 — Dom Deutsche Shell (C-293/06, EU:C:2008:129, punkt 43), dom Krankenheim Ruhesitz am Wannsee-Seniorenheimstatt (C-157/07, EU:C:2008:588, punkt 50) och dom National Grid Indus (C-371/10, EU:C:2011:785, punkt 62). Se, för ett liknande resonemang med avseende på valet mellan olika medlemsstater vid etableringen, även dom Columbus Container Services (C-298/05, EU:C:2007:754, punkt 51) och dom X (C-686/13, EU:C:2015:375, punkt 33). Se, avseende dubbelbeskattning, särskilt dom CIBA (C-96/08, EU:C:2010:185, punkt 28), dom kommissionen/Ungern (C-253/09, EU:C:2011:795, punkt 83) och dom X (C-302/12, EU:C:2013:756, punkt 29). Se, avseende en skatterättslig anmälningsskyldighet, vidare dom Sparkasse Allgäu (C-522/14, EU:C:2016:253, punkt 31). Se, avseende den fria rörligheten för kapital, även dom Block (C-67/08, EU:C:2009:92, punkt 31) och dom Banco Bilbao Vizcaya Argentaria (C-157/10, EU:C:2011:813, punkt 39).

8 — Domstolen har i samband med nämnda principer upprepade gånger angett att medlemsstaterna har ett ”visst utrymme för självbestämmande” på området för direkta skatter. Se dom Columbus Container Services (C-298/05, EU:C:2007:754, punkt 51), dom Block (C-67/08, EU:C:2009:92, punkt 31) och dom kommissionen/Ungern (C-253/09, EU:C:2011:795, punkt 83).

9 — Detta gäller även omvänt. En medlemsstats lagstiftning strider även mot de grundläggande friheterna om ett missgynnande som enbart kan hänföras till denna medlemsstat kompenseras genom lagstiftningen i en annan medlemsstat. Se, i detta hänseende, mitt förslag till avgörande i de förenade målen SCA Group Holding m.fl. (C-39/13–C-41/13, EU:C:2014:104, punkt 50 och där angiven rättspraxis). Se, för ett liknande resonemang, även dom Amurta (C-379/05, EU:C:2007:655, punkt 78).

21. På grundval av denna princip har domstolen exempelvis fastställt att en medlemsstat inte måste göra sin skatteuppbörd avhängig av huruvida en annan medlemsstat även uttar en skatt på samma transaktion. [10]

22. Domstolen har vidare inom ramen för den så kallade utflyttningsbeskattningen även på grundval av självständighetsprincipen fastställt att en medlemsstat inte är skyldig att göra beaktandet av värdeminskningar på ett företags tillgångar som uppkommer vid en flyttning av säte till en annan medlemsstat avhängigt av huruvida den mottagande medlemsstaten i sin skattelagstiftning föreskriver ett beaktande av denna värdeminskning. [11]

23. Enligt självständighetsprincipen kan inte heller ett gränsöverskridande beaktande av förluster vara avhängigt av huruvida en annan medlemsstat i sin skattelagstiftning föreskriver att det utländska dotterbolaget inte får göra avdrag för förluster [12] eller att en förlust från en överlåtelse av fast egendom som är belägen där generellt sett inte kan beaktas. [13]

24. I samtliga dessa fall ska missgynnandet av den gränsöverskridande situationen åtminstone i samma omfattning även hänföras till den andra medlemsstaten och är således en följd av fördelningen av beskattningsrätten mellan medlemsstaterna [14] eller dess parallella utövande. [15] Ett missgynnande som endast uppkommer genom samverkan mellan två medlemsstaters lagstiftning kan inte tillskrivas någon av de båda medlemsstaterna som en inskränkning av en grundläggande frihet. [16]

25. I detta avseende utgör dubbelbeskattning av gränsöverskridande situationer från två medlemsstater ett särskilt tydligt exempel som enligt domstolens fasta praxis inte utgör något åsidosättande av de grundläggande friheterna, [17] fastän den negativa påverkan på den inre marknaden är uppenbar. Sådan påverkan på den inre marknaden på grund av två medlemsstaters självständiga agerande kan emellertid enbart förhindras genom motsvarande rättsakter på unionsnivå [18] eller – som den för närvarande vanligaste därefter mest lämpade lösningen – genom bilaterala eller multilaterala avtal mellan medlemsstaterna [19] och inte genom de grundläggande friheterna.

26. I förevarande mål består det nödvändiga villkoret för missgynnandet av Damixas gränsöverskridande etablering i att det föreskrivs ett förbud mot ränteavdrag i den utländska tyska skattelagstiftningen som är tillämplig på bolagets dotterbolag. Utöver denna lagstiftning som härstammar från en annan medlemsstat kan det däremot inte fastställas något missgynnande av den gränsöverskridande situationen jämfört med den inhemska situationen. Utan den andra medlemsstatens förbud mot ränteavdrag skulle det utländska dotterbolaget kunna göra gällande att

10 — Dom Block (C-67/08, EU:C:2009:92, punkterna 28–31) och dom CIBA (C-96/08, EU:C:2010:185, punkt 28).

11 — Dom National Grid Indus (C-371/10, EU:C:2011:785, punkterna 61 och 62).

12 — Dom kommissionen/Förenade kungariket (C-172/13, EU:C:2015:50, punkt 33 och där angiven rättspraxis).

13 — Dom K (C-322/11, EU:C:2013:716, punkterna 79–81).

14 — Se, för ett liknande resonemang, dom Krankenheim Ruhesitz am Wannsee-Seniorenheimstatt (C-157/07, EU:C:2008:588, punkterna 51 och 52).

15 — Se, för ett liknande resonemang, dom Kerckhaert och Morres (C-513/04, EU:C:2006:713, punkt 20) och dom CIBA (C-96/08, EU:C:2010:185, punkt 25).

16 — I dom Columbus Container Services (C-298/05, EU:C:2007:754, punkterna 50–54), dom Block (C-67/08, EU:C:2009:92, punkterna 23–31), dom X (C-686/13, EU:C:2015:375, punkterna 33–35) och dom Sparkasse Allgäu (C-522/14, EU:C:2016:253, punkterna 24–32) klassificeras självständighetsprincipens verkan på så sätt att en inskränkning av en grundläggande frihet är utesluten. Däremot behandlas självständighetsprincipen vid motiveringen av en inskränkning i dom Deutsche Shell (C-293/06, EU:C:2008:129, punkterna 41–44), dom National Grid Indus (C-371/10, EU:C:2011:785, punkterna 50–64), dom kommissionen/Ungern (C-253/09, EU:C:2011:795, punkterna 81–83) och dom K (C-322/11, EU:C:2013:716, punkterna 74–82).

17 — Se, till exempel, dom Damseaux (C-128/08, EU:C:2009:471, punkt 34), dom CIBA (C-96/08, EU:C:2010:185, punkt 28), dom Haribo Lakritzen Hans Riegel och Österreichische Salinen (C-436/08 och C-437/08, EU:C:2011:61, punkt 170) och dom X (C-302/12, EU:C:2013:756, punkt 29).

18 — Se, till exempel, dom Kerckhaert och Morres (C-513/04, EU:C:2006:713, punkt 22), dom Columbus Container Services (C-298/05, EU:C:2007:754, punkt 45), dom Block (C-67/08, EU:C:2009:92, punkt 30) och dom CIBA (C-96/08, EU:C:2010:185, punkt 27).

19 — Se, till exempel, dom Deutsche Shell (C-293/06, EU:C:2008:129, punkterna 41 och 42) och dom Krankenheim Ruhesitz am Wannsee-Seniorenheimstatt (C-157/07, EU:C:2008:588, punkterna 48 och 49).

räntebetalningarna till moderbolaget Damixa vid beskattningen ska behandlas som driftskostnader. Moderbolag, vars dotterbolag kan göra avdrag för räntebetalningar såsom driftskostnader, har dock enligt gällande danska skattebestämmelser oberoende av om dotterbolaget har hemvist i Danmark eller i utlandet inte möjlighet att med framgång göra gällande att motsvarande ränteintäkter ska undantas från skatteplikt.

27. Om man i förevarande mål däremot skulle anta att den danska lagstiftningen medförde en inskränkning av etableringsfriheten, så skulle det vara nödvändigt för Konungariket Danmark – med förbehåll för en motivering för denna inskränkning – att föreskriva ett undantag från skatteplikt vid gränsöverskridande situationer som är beroende av om en annan medlemsstat föreskriver ett förbud mot ränteavdrag för sina skattskyldiga. Dessa motstridigheter har klargjorts i rättspraxis beträffande självständighetsprincipen.

2. Domen i målet Manninen

28. Även domen i målet Manninen [20] är förenlig med självständighetsprincipen, vars betydelse för besvarandet av tolkningsfrågan har diskuterats utförligt av parterna, trots att nämnda dom meddelades redan år 2004, innan självständighetsprincipen utvecklades i domstolens praxis.

29. I domen i målet Manninen hade domstolen inom ramen för beskattningen av intäkter från aktieutdelningar till inhemska aktieägare fastställt ett åsidosättande av den fria rörligheten för kapital. I den nationella skattelagstiftningen föreskrevs nämligen i princip att aktieägarna erhöll ett skattetillgodohavande som motsvarade den inkomstskatt för juridiska personer som det bolag i vilket de innehade aktier redan hade betalat för den utdelade vinsten. Denna åtgärd för att förhindra ekonomisk dubbelbeskattning var emellertid inte tillämplig på aktieägare till utländska bolag. Det var inte möjligt att avräkna den inkomstskatt för juridiska personer som utländska bolag hade betalat i en annan medlemsstat. Domstolen slog fast att det förelåg en begränsning av gränsöverskridande investeringar för vilken det saknades motivering.

30. Överfört på förevarande mål skulle det kunna göras gällande att även den ökade beskattningen av ett dotterbolag som ett förbud mot ränteavdrag medför utgör en skatt som ska ”avräknas” hos den inhemska aktieägaren, nämligen moderbolaget, genom att ränteintäkterna inte beskattas hos aktieägaren. Av denna jämförelse följer att det – i likhet med i domen i målet Manninen – kan antas föreligga en inskränkning av etableringsfriheten i förevarande mål, eftersom någon ”avräkning” inte är möjlig vid utländska aktieinnehav. Självständighetsprincipens giltighet skulle således äventyras.

31. Det ska emellertid framhållas att domstolen i den dåvarande motiveringen av domen uttryckligen har tolkat den omtvistade nationella lagstiftningen så, att avräkningen av inkomstskatten för juridiska personer från deras aktieägares inkomstskatt i praktiken innebär att intäkter från aktieutdelningar är befriade från skatteplikt hos aktieägarna. [21] Den aktuella medlemsstaten var således ensam ansvarig för missgynnandet av utländska aktieinnehav, för vilka det inte föreskrevs någon befrielse från skatteplikt för intäkter från aktieutdelningar. I denna tolkning skiljer sig domen Manninen avsevärt från förevarande mål. Det danska undantaget från skatteplikt för moderbolag har nämligen ingen allmän giltighet, utan gäller enbart när deras dotterbolag omfattas av ett förbud mot ränteavdrag, vilket med avseende på utländska dotterbolag emellertid är avhängigt av skattelagstiftningen i en annan medlemsstat.

20 — Dom Manninen (C-319/02, EU:C:2004:484).

21 — Dom Manninen (C-319/02, EU:C:2004:484, punkterna 20 och 44).

32. Den omständigheten att domstolen inte ansåg att den aktuella medlemsstaten även hade en skyldighet att helt undanta aktieutdelning från ett utländskt bolag från skatteplikt hos aktieägaren skulle emellertid kunna tala emot en sådan tolkning av domen Manninen. Enligt fast rättspraxis ska endast den inkomstskatt för juridiska personer som verkligen betalats i den medlemsstat där bolaget har sitt säte avräknas från aktieägarnas skatt.[22] Detta skulle kunna anses strida mot självständighetsprincipen, eftersom avräkningens räckvidd beror på omfattningen av den utländska skatten och således är avhängig av skattelagstiftningen i en annan medlemsstat.

33. Någon sådan påstådd motsägelse föreligger emellertid inte om det beaktas att domstolen endast har tillmötesgått medlemsstaterna vad gäller valet av det medel genom vilket det fastställda åsidosättandet ska undanröjas. Det krävs inte att den aktuella medlemsstaten också föreskriver en befrielse för utländska aktieinnehav för att undanröja ett åsidosättande av den fria rörligheten för kapital, utan det är tillräckligt med en avräkning av den konkreta utländska inkomstskatten för juridiska personer.[23] Att det enligt den rättspraxis som har utvecklats på grundval av domen i målet Manninen däremot *inte* föreskrivs någon avräkning av utländsk skatt som sådan – och således något beroende av skattelagstiftningen i en annan medlemsstat –, framgår särskilt av att det enligt nämnda rättspraxis i gränsöverskridande situationer högst krävs att aktieägarna undantas från skatt på sina intäkter från aktieutdelningar, men dock inte någon rätt till återbetalning av ett överstigande belopp av utländsk inkomstskatt för juridiska personer.[24]

3. Slutsats

34. En sådan lagstiftning som den danska angående undantag från skatteplikt för ränteintäkter om det föreligger ett förbud mot ränteavdrag utgör således inte någon inskränkning av etableringsfriheten och utgör således inte något åsidosättande av artiklarna 43 EG och 48 EG.

B – *I andra hand: Motivering av en eventuell inskränkning*

35. Om domstolen i förevarande mål likväl skulle finna att det föreligger en inskränkning av Damixas etableringsfrihet ska det dessutom prövas huruvida denna diskriminering är motiverad.

36. Diskrimineringen av Damixa kan anses vara motiverad genom att förbudet mot avdrag för ränteutgifter från dess dotterbolag härstammar från den *utländska* vinstbeskattningen och inte från det danska systemet för inkomstskatt för juridiska personer.

22 — Dom Manninen (C-319/02, EU:C:2004:484, punkt 54). Se även, bland annat, dom Test Claimants in the FII Group Litigation (C-446/04, EU:C:2006:774, punkt 70), dom Meilicke m.fl. (C-292/04, EU:C:2007:132, punkt 15), dom Haribo Lakritzen Hans Riegel och Österreichische Salinen (C-436/08 och C-437/08, EU:C:2011:61, punkt 61) och dom Meilicke m.fl. (C-262/09, EU:C:2011:438).

23 — Dom Manninen (C-319/02, EU:C:2004:484, punkt 46).

24 — Dom Test Claimants in the FII Group Litigation (C-446/04, EU:C:2006:774, punkt 52).

1. Fördelningen av beskattningsrätten mellan medlemsstaterna

37. Inledningsvis ska den i domstolens fasta praxis erkända rättfärdigandegrunden säkerställandet av fördelningen av beskattningsrätten mellan medlemsstaterna beaktas.[25] Denna ger medlemsstaterna rätt att säkerställa och skydda den beskattningsrätt som de har tilldelats.[26] Åtgärder i detta hänseende går utöver en medlemsstats intresse att endast förhindra en minskning av dess skatteintäkter, vilket i sig inte utgör tvingande hänsyn till allmänintresset,[27] eftersom syftet är att förhindra ett otillåtet bortfall av skatteunderlag från en medlemsstat till en annan.

38. Skillnaden i förevarande mål utgörs av att beskattningsrätten inte såsom i annat fall fastställs av medlemsstaterna genom ett avtal eller ensidigt,[28] utan genom en unionsrättsakt. Den ränta som Damixa erhållit från sitt tyska dotterbolag omfattas uppenbarligen av tillämpningsområdet för direktiv 2003/49/EG[29]. Enligt artikel 1.1 och 1.2 i detta direktiv tilldelas beskattningsrätten för sådana räntor ränteborgenärens medlemsstat, genom att räntorna undantas från skatt i källstaten.

39. Även om direktiv 2003/49 enligt artikel 4.1 a i nämnda direktiv inte utgör hinder för källstaten att undantagsvis behandla räntebetalningar som vinstutdelning, vilket kan ske med hjälp av ett förbud mot ränteavdrag och även om beskattningen av dotterbolaget som direkt påverkas av ett förbud mot ränteavdrag inte omfattas av artikel 1.1,[30] anges dock entydigt i direktivet att beskattningsrätten för de gränsöverskridande räntebetalningarna ska tillkomma ränteborgenärens medlemsstat.[31]

40. Den beskattningsrätt som Konungariket Danmark har i förevarande mål skulle emellertid inte vara säkerställd om det förhållandet att en källstat som Förbundsrepubliken Tyskland med hjälp av ett förbud mot ränteavdrag beskattar räntebetalningen, medför att Danmark måste ge upp sin beskattningsrätt genom att även föreskriva ett undantag från skatteplikt i sådana fall. De grundläggande friheterna är visserligen även bindande för unionens skattelagstiftning såsom direktiv 2003/49.[32] Om motiveringen av en inskränkning av de grundläggande friheterna inom skattelagstiftningen redan måste hänföras till fördelningen av beskattningsrätten mellan medlemsstaterna,[33] måste detta gälla i än högre grad för en fördelning på unionsnivå.

41. Eftersom det inte förefaller föreligga något mindre ingripande medel än begränsningen av det aktuella undantaget från skatteplikt till räntebetalningar från inhemska dotterbolag för att förhindra en flyttning av beskattningsrätten till källstaten i strid mot fördelningen enligt direktiv 2003/49, är denna åtgärd således motiverad för att säkerställa fördelningen av beskattningsrätten mellan medlemsstaterna.

25 — Se, bland annat, dom Marks & Spencer (C-446/03, EU:C:2005:763, punkt 45), dom National Grid Indus (C-371/10, EU:C:2011:785, punkt 45) och dom Finanzamt Linz (C-66/14, EU:C:2015:661, punkt 41).

26 — Se, närmare, mitt förslag till avgörande i målet Nordea Bank Danmark (C-48/13, EU:C:2014:153, punkterna 38–41 och där angiven rättspraxis).

27 — Se, bland annat, dom ICI (C-264/96, EU:C:1998:370, punkt 28), dom Manninen (C-319/02, EU:C:2004:484, punkt 49) och dom kommissionen/Österrike (C-10/10, EU:C:2011:399, punkt 40).

28 — Se, bland annat, dom Aberdeen Property Fininvest Alpha (C-303/07, EU:C:2009:377, punkt 25), dom National Grid Indus (C-371/10, EU:C:2011:785, punkt 45) och dom Finanzamt Linz (C-66/14, EU:C:2015:661, punkt 41).

29 — Rådets direktiv 2003/49/EG av den 3 juni 2003 om ett gemensamt system för beskattning av räntor och royalties som betalas mellan närstående bolag i olika medlemsstater (EUT L 157, 2003, s. 49).

30 — Se dom Scheuten Solar Technology (C-397/09, EU:C:2011:499, punkterna 30 och 31).

31 — Se även skäl 4 i direktiv 2003/49.

32 — Se, för ett liknande resonemang angående rådets direktiv 90/435/EEG av den 23 juli 1990 om ett gemensamt beskattningssystem för moderbolag och dotterbolag hemmahörande i olika medlemsstater (EGT L 225, 1990, s. 6) och dom Groupe Steria (C-386/14, EU:C:2015:524, punkt 39 och där angiven rättspraxis).

33 — Se närmare mitt förslag till avgörande i målet Nordea Bank Danmark (C-48/13, EU:C:2014:153, punkterna 35–37 och där angiven rättspraxis).

2. Skattesystemets inre sammanhang

42. Vidare skulle uteslutandet av utländska dotterbolag från undantaget från skatteplikt även kunna vara motiverat av behovet att upprätthålla det inre sammanhanget i ett skattesystem. [34]

43. För detta ändamål krävs det ett direkt samband mellan en skattefördel och kompensationen för denna fördel genom ett visst skatteuttag. [35] Bedömningen av huruvida sambandet är direkt ska göras utifrån ändamålet med den ifrågavarande skatteregeln. [36] Om dessa villkor är uppfyllda kan en skattskyldig nekas en skattefördel, om vederbörande inte också påförs den skatt som i medlemsstatens skattesystem är oskiljbart förknippad med den begärda skattefördelen.

44. I förevarande mål föreligger det ett sådant direkt samband mellan det danska undantaget från skatteplikt för moderbolagets ränteintäkter och det danska förbudet mot avdrag för dotterbolagets ränteutgifter. Damixa gör således anspråk på förmånen att dess ränteintäkter ska undantas från skatteplikt, utan att dess dotterbolag omfattas av den därmed direkt sammanhängande belastningen i form av det danska förbudet mot ränteavdrag.

45. Detta strider inte mot det faktum att domstolen vid olika tillfällen har uppgett att det bland annat inte föreligger ett direkt samband i den bemärkelse som avses med skattesystemets inre sammanhang när olika skattskyldiga berörs. [37] Såsom jag redan har förklarat närmare i ett annat sammanhang, [38] kan det emellertid föreligga ett direkt samband när, såsom i förevarande mål, en identisk ekonomisk transaktion får motsvarande verkan hos två skattskyldiga. Särskilt i domen i målet Papillon har domstolen även indirekt godtagit detta synsätt, vilket är av betydelse för förevarande mål. Där fastställdes nämligen att det förelåg ett direkt samband mellan den fördel som konsolidering av resultaten från alla koncernbolagen innebar och den skattebelastning som neutraliseringen av vissa koncerninterna åtgärder medförde. [39] Här påverkade både för- och nackdelarna de olika bolagen inom en koncern.

46. För övrigt är det även enligt nyare rättspraxis proportionerligt att utesluta utländska dotterbolag som omfattas av ett utländskt förbud mot ränteavdrag från undantaget från skatteplikt. Domstolen har i detta sammanhang fastställt att ett beaktande av utländska transaktioner som inte omfattas av den egna beskattningen skulle strida mot lagstiftningens syfte som, i likhet med i förevarande mål, är att undvika dubbelbeskattning inom en medlemsstats skattesystem. [40]

47. Således motiverar även upprätthållandet av skattesystemets inre sammanhang en begränsning av det aktuella undantaget från skatteplikt till ränteintäkter från dotterbolag som omfattas av ett inhemskt förbud mot ränteavdrag.

34 — Se, bland annat, dom Bachmann (C-204/90, EU:C:1992:35, punkt 28), dom Manninen (C-319/02, EU:C:2004:484, punkt 42), dom Papillon (C-418/07, EU:C:2008:659, punkt 43), dom SCA Group Holding m.fl. (C-39/13–C-41/13, EU:C:2014:1758, punkt 33) och dom Timac Agro Deutschland (C-388/14, EU:C:2015:829, punkt 39).

35 — Se, till exempel, dom Svensson och Gustavsson (C-484/93, EU:C:1995:379, punkt 18), dom ICI (C-264/96, EU:C:1998:370, punkt 29), dom Rewe Zentralfinanz (C-347/04, EU:C:2007:194, punkt 62), dom Test Claimants in the FII Group Litigation (C-35/11, EU:C:2012:707, punkt 58) och dom Timac Agro Deutschland (C-388/14, EU:C:2015:829, punkt 39).

36 — Se, till exempel, dom Deutsche Shell (C-293/06, EU:C:2008:129, punkt 39), dom Presidente del Consiglio dei Ministri (C-169/08, EU:C:2009:709, punkt 47) och dom Timac Agro Deutschland (C-388/14, EU:C:2015:829, punkt 39). Se, för ett liknande resonemang, dom Manninen (C-319/02, EU:C:2004:484, punkt 43).

37 — Se, till exempel, dom F. E. Familienprivatstiftung Eisenstadt (C-589/13, EU:C:2015:612, punkt 83 och där angiven rättspraxis).

38 — Se mitt förslag till avgörande i målet Manninen (C-319/02, EU:C:2004:164, punkterna 50–65).

39 — Dom Papillon (C-418/07, EU:C:2008:659, punkterna 45–50).

40 — Dom kommissionen/Ungern (C-253/09, EU:C:2011:795, punkterna 81 och 82).

VI – Förslag till avgörande

48. Mot denna bakgrund föreslår jag att den fråga som Vestre Landsret (appellationsdomstol i den västra regionen) har ställt ska besvaras på följande sätt:

Artikel 43 EG jämförd med artikel 48 EG utgör inte hinder mot att en medlemsstat nekar ett bolag som har hemvist i medlemsstaten undantag från skatteplikt för ränteintäkter i ett sådant fall då ett koncernförbundet bolag, som har hemvist i en annan medlemsstat, inte i skattemässigt hänseende har rätt att göra gällande motsvarande ränteutgifter enligt bestämmelser i denna andra medlemsstat om begränsning av avdragsrätten vid underkapitalisering, när samma medlemsstat beviljar ett bolag som har hemvist i medlemsstaten undantag från skatteplikt för ränteintäkter i ett sådant fall då ett koncernförbundet bolag, som har hemvist i medlemsstaten, inte i skatterättsligt hänseende har rätt till avdrag för motsvarande ränteutgifter enligt nationella bestämmelser om begränsning av avdragsrätten vid underkapitalisering.